

DANIČA.

Katolišk cerkven list.

Tečaj IX.

V Ljubljani 10. prosenca 1856.

List 3.

Šolarji pri jaslicah.

O jaslice ljube,
Kako ste lepe!
Pri vas tak veselo
Nam bije serce.

Ni lepšiga časa
Božicni ko čas,
Ko Jezus sam dete
Prisel je do nas.

On Bog vsemogočni
Se v hlevce podá,
In jaslice male
Za ljubo imá. —

Kak sveti, o Dete!
Se tvoj nam obraz!
Kak svoje ročice
Steguješ do nas!

Nas vabiš vse k sebi,
Nas ljubiš takó,
Nas hočeš objeti,
Peljati v nebo.

Pastirčki veseli
Vsi k tebi hité,
Dar'vati, postreči
Ti akerbno želé.

Tud mi otročiči
Bi dali dari,
Pa revčki smo vbogi,
Nič nauiga ni! —

Ko b' rož'ce cvetele,
Koj šli bi po njé,
Naj lepših bi brali,
Nabrali za té.

Bi zibelko tvojo
Ovenčali vso,
Do hlevca potresli
Bi z njimi stezó.

Al' rožic prinesiti
Ne moremo ti,
Zatorej drugačne
Ti damo dari.

Vse serčica svoje
Ti sem podamo.
O sprejmi jih, Dete,
Te pros'no lepo!

Le tebi služiti
Obljubimo zdej;
Nedolžno in čisto
Živeti vselej.

Ti bodi nam vedno
Povsod pred očmi,
Za sabo nas vodi
Življenja vse dni.

In enkrat pripelji
Vse srečno sabó, —
Tje k angeljčkam svojim
V veselo nebó!

A. Praprotnik.

pripravljajo, vredno prejeti zakrament sv. pokore, ga prejmejo, po prejeti odvezi pa skupno k sv. obhajilu pristopijo. Njim se tudi kak mojster ali učenik pridruži. Zvečer tistiga dne pa se snidejo, ako le mogoče, vsi družniki v družbinah sobah, kamor njih vodnik veliko gospodov in gospá povabi k veseli slovesnosti, katero je družnikom pripravil. In v čem je ta slovesnost? — V enim sobnim kotu so jaslice narejene, z majhnimi lučicami razsvetljene, pred katerimi družniki primerjene pesmi pojo. Sredi sobe pa je postavljeno božično drevo, polno mnogoverstniga obešeniga sadja, čigar zelene vejice pisani trakovi prepregajo in majhne prižgane svečice razsvetljujejo. Blizu tega drevesa miza stoji, obložena z mnogoverstnimi darili za družnike, ktere je vodnik preskerbel, ter jih v ta namen pri bogoljubnih dušah naprosil.

Našim družnikom, to slišati, se serčne vošila že na obrazu beró, de bi tudi oni radi božične praznike tako obhajali. Komu so bile te vošila ljubši, kakor vodniku, kateri jim je obljubil, popisano slovesnost napraviti in sicer v praznik sv. štefana, perviga marternika. S plahim sercam se je te naloge vodnik lotil, se pa kmalo prepričal, de ga Božji zegen spremlja. Kamor je poterkal, se mu je odperlo; kjer je prosil, se mu je z veseljem dalo ali delalo za darila družbinim rokodelcem; prepričal se je, de bela Ljubljana še veliko pobožnih serc ima, v nizkih, pa tudi v visocih stanovih. Zmed vsih le eno gospo tukej imenujem, ktera sicer še le malo časa tukej prebiva, je pa že dokaj dobriga duhá zasejala. In ta je: mnogospoštovana blagorodna gospa viteznja Karolina Još, žena našiga ljubljeniga predsednika deželne sodnije. Ona je božično drevó sama postavila, ozaljšala in obdarila.

Pa tudi družbini udje niso zaostali. Kaj lepo in ginljivo je bilo viditi, rokodelske pomočnike radovoljno k spovednicam se bližati in mirú svoje duše iskati. Kdo bi si bil lani osorej tega pričakoval v stanu, kateri kratko nikar ni bil med goreče kristjane štet?! Kaj se z gnado Božjo vse stori!

Svetiga štefana dan zjutraj ob osmih so se skorej vsi družniki, katerih zdaj 122 štejem, k Božji službi v nunski cerkvi zbrali; njim se je tudi pridružilo nekaj tistih mojstrov, ki to družbo — hvala jim bodi! — serčno podpérajo. Pred sv. mašo so visokočastiti vodnik na prižnico šli, družbane kratko ogovorili, in pokazali svoje veliko veselje nad udi imenovaniga društva, kateri so po lastnim nagibu svojiga serca tega imenitniga opravila se lotili, svojo katoliško vero v živiga Boga v presvetim zakramentu in svojo ljubezen do Jezusa očitno pred vsim svetam pokazati, katero je sv. štefan s svojo smertjo pričal. Govorili so potem od velike sreče, Jezusa prejeti v presvetim

Družba rokodelskih pomočnikov se čedalje lepše razcveta.

Kar lani osorej nismo mogli še misliti si, se je letas že zgodilo. Lani osorej smo se še le pomenkovali od osnove, kako bi se tudi v Ljubljani družba rokodelskih pomočnikov ustanovila po zgledu drugih mest našiga cesarstva, kjer je že veselo cvetje poganjala in tudi obilno sadu nastavila ter obrodila; in letas je že tudi pri nas in sicer v sredi hude zime lepo dišeč cvet pogejala, in vesel sad nastavila, kateri terdno upanje daje za obilno in bogato žetev.

Le ob kratkim in bolj od strani je visokočastiti vodnik našiga društva enkrat omenil, kako rokodelski pomočniki te družbe po drugih mestih n. pr. na Dunaji božične praznike obhajajo, in ogenj ljubezni do Jezusa, novorojeniga Deteta, je tudi serca udov našiga društva tako vnel, de se je goreč plamen pobožnih vošil prikazal, tudi v Ljubljani kakor drugod, sv. božične praznike obhajati.

In kako jih drugod obhajajo? — Rokodelci se

zakramentu; konec ogovora so pa kerstno obljubo očitno ponovili.

Po dokončani pridigi so visokočastiti korar in semeniški vodnik gospod Janez Novak tiho sveto mašo brali. po zavzivanji pa družnike in mojstre obhajali, in po končani maši sv. žegen s presvetim zakramentom dali. Pač je marsikteremu serce veselja igralo in oko se milo solzilo, viditi množico k sv. obhajilu pristopiti, ktera bi bila, ako bi družbe ne bilo, dalje od Jezusa stala, se je pa zdaj z njim nar tesneje sklenila.

Lepo vbrano petje pri sv. maši dela čast ne samo pevcam sploh, ampak posebno še družniku Šubert-u, učeniku družbiniga svetiga petja.

Zvečer je bil slovesni shod v društvenih sobah. Veliko prijatlov in prijateljic te družbe se je bilo sošlo. Med prvimi smo z veseljem zapazili blagorodniga viteza gosp. Ed. Još-a, kteriga bravci tega lista že posebniga podpornika tega društva poznajo, visokočastitiga gosp. prošta Sim. Ladinig-a, visokočastite gospode korarje: J. Novak-a, J. Zavašnik-a, J. Pogačar-ja, Jož. Pavšler-ja, Jož. Zupan-a, in mnogih drugih duhovnih in deželnih gospodov in mojstrov mnogoverstnih rokodelstev. — Zmed gospa, kterih je bilo obilno pričujočih, imenujemo le: že imenovano blagorodno gospo Još-evko, gospo Ravšerjevko, svakinjo dunajskiga veliciga škofa in kardinala, in baronovko Kodeli-tovko. Hvala vam in vsim drugim, ki ste naše društvo s svojo pričujočnostjo počastile: lepa hvala vam pa tudi bodi za darila, ki ste jih družnikom podelile. Bog vam stoterno poverni, in mnogo posnemavk obudi!

O poli šestih se je slovesnost s tem pričela, de so pevc dve prav lepe pred jaslicami zapeli; potem so visokočast. vodnik besedo poprijeli ter današnjo slovesnost, posebno pa namen božičniga drevesa in njegoviga sadu, kratko razložili. Zdaj so se jele darila razdelovati: 93 družnikov je bilo obdarovanih. Potem se je družbini staršina Gustav Garih vsim pričujočim, posebno pa vodniku in gospej Još-evki za tolike ljubezen zahvalil, poslednjič pa še eno novo prošnjo izustil, de bi namreč društvo rado o svetim rešnjim telesu svoje bandero imelo. Pričujoče gospe so pomagati obljubile, in Još-eva gospa bodo dotične darove z veseljem sprejemali.

S tem se je slovesnost končala, ki je bila vsim jako všeč. Vsi so imeli le eno misel in eno vošilo. de bi drugo leto osorej ravno tako bilo, če ne še lepše. — Upati je, de bo društvo, ki je letas — o pozimskim času — cvet zagnalo, drugo leto še lepše cvetelo in še obilniši sad obrodilo. Bog daj! v prid domovine. — v prid rokodelstva, v prid in zveličanje neumerljivih duš! —

Imam pa še eno vošilo za novo leto na sercu, ktero bi rad povedal, pa se bojim, de bi z njim koga ne razžalil. Nikogar ne mislim grajati, želim pa veliko tistih, kterim je družba katoliških rokodelskih pomočnikov v nar večji hasen, k našimu društvu privabiti. In ti so mojstri sami. Skorej se sme reči, de je večji del mojstrov naše društvo zmed vsih stanov nar mlačnejše sprejel! Moje vošilo tedej tje meri, de bi se v novim letu veliko mojstrov našiga društva vdeležilo ter mu pomagalo čedalje čvrsteje rasti. Povabim vas torej vse mojstre, pridite v časih v sobe našiga društva pogledat, kaj se tam godi, in prepričali se boste, de se vašim pomočnikom serca blažijo, pokorsina do Boga, cesarja in tudi do vas priporoča; — prepričali se boste, de se vaši pomočniki k pridnosti napeljujejo, v vednostih podučujejo, po storjenim delu, po spolnjeni dolžnosti nedolžno razveselju-

jejo ali z branjem lepih koristnih bukev, ali z lepim nedolžnim petjem ali s kako nedolžno igro. Pridite torej včasih sem, ljubljanski mojstri, in vidili boste, de pri nas je vse miroljubno, vse veselo, vse olikano, in vse tako obnašanje, de vam mora dopasti. Ne bojim se, de bi mi kdo, kteri je pri nas bil, overgel, če terdim, de je še vsakimu, kteri je nas obiskal, pri nas všeč bilo. Nisim ga še človeka slišal, kteri bi bil zoper nas govoril. Pridite torej kterikrat k nam pogledat, zdaj o pozimskih dolgih večerih, o delavnikih ali nedeljah in praznikih. Sami sebi in svojim pomočnikom boste veliko veselje napravili. Lésar.

Beseda učiteljem in drugim šolskim prijateljem.

Ljudski učitelj sedanjiga časa mora veliko znati in vedeti, ako hoče tega lepiga imena v pravim pomenu vreden biti. Že star pregovor pravi: „Kdor druge uči, naj popred sebe modri!“ — Ljudski učitelj ni še imel dozdej, in tudi ne bo imel še kmalo v kratkih pripraviških mesecih toliko priložnosti, de bi si vsih tistih vednost pridobil, kolikor mu jih je pozneje v službi potreba. in kolikor jih od vsih strani od njega hočejo. — Od kod in kje bi si tedaj mlad učitelj toliko živo potrebnih vednost in učenost pridobival in zajemal? Gotovo ne nikjer toliko, kakor iz pravih in primernih zlatih knjig, kterih je ravno sedanj čas veliko in v mnogih jezikih in tvarinah med učenim učitelstvom in šolstvom, in ktere so skušeni, pobožni in vneti možje spisali in na svetlo dali, in še dajo. — Iz takih presladkih virov nam pač, hvala bodi Bogu, naj lepsi dnevi sedanjiga učiteljstva in šolstva izvirajo, ter ves mili rod z blagim duham pojijo in nadepolne čase obetajo. —

Nove knjige pa, posebno če iz daljnega kraja pridejo, so drage, in le malo učiteljev je, ki bi si zamogli od svojih večidel pičlih dohodkov toliko odtergati, de bi si v kratkim času zadosti takih potrebnih knjig in časnikov omislili. — Kar se pa ne more posamezno storiti in speljati, se stori lahko in brez vse posebne teže z združenimi močmi. — Za tega voljo se je nas nekaj učiteljev in tudi že drugih šolskih prijatlov ljubljanske okolice zbralo in neko začasno učiteljsko knjižnico (bukvarnico) ustanovilo. Vsak ud posojuje vsim udam svoje lastne knjige, in vložuje zraven še vsaki mesec 20 kr. za napravo novih knjig, dokler jih dovolj ne bo. „Iz maliga raste veliko“, pravi pregovor, in tudi tukaj se nam kaže že vesela rast. Imamo že čez 200 lastnih in nakupljenih najprimernejših in izverstnejših slovenskih in nemških knjig, ktere sploh šolstvo, omiko in učiteljski stan zadévajo. Vsaki ud si lahko posodi to ali uno knjigo, in jo lahko bere in si pridobuje potrebnih reči, kolikor mu je treba in drago. — Pač bi dobro bilo, ko bi se ta naša mala bukvarnica dalje in široko razširjala in si potrebnih moči in blagih prijatlov okoli po domovini pridobivala! Gotovo bi bilo dobro, ko bi se nam tudi daljni učitelji in drugi mili šolski prijatli pridružili in nas s svojimi zedinjenimi močmi blagovoljno podpirali. Ko bi se udje pomnožili, bi se tudi denarni doneski lahko zmanjšali, in veliko veliko lepiga bi prišlo med šole in učitelje, in od tod na vso milo domovino in državo. Veliko učiteljev je, ki imajo dobro serce in blago voljo, pa so zapušeni in sami sebi prepušeni, de si ne vejo ne na desno, ne na levo pomagati, in tiče na svojim starim kopitu, misleč: mora prav biti, kar je nekda prav bilo. Pridno branje sedanjih prelepih in modro osno-

vanih detovodskih in drugih učnih knjig pa bi gotovo vsakiga učitelja zdramile, in če ne popolnoma, saj nekoliko na dobro stran zavrnile in napotile.

Podajmo si roke, ljubi bratje učitelji, in poskušajmo in storimo vse, kar nam je mogoče, de si svoj dušni stan zboljšamo! Zapisnik in postave te začasne učiteljske knjižnice ima gospod Jož. Fajfer, učitelj detišnice v Ljubljani pri svetim Florjanu.

A. Praprotnik,
bravni ud.

Pisanje

precastitih gospodov misijonarjev Jošefa Gostner-ja, veliki ga namestnika v Hartumu, in Antona Ueberbacher-ja, veliki ga namestnika v Gondokori v srednji Afriki (do gospod doktorja Mitterrutzner-ja v Briksnu).

Iz Hartuma 7. vel. serp. 1855. — Nar pervo moram v tvoje in svoje veliko veselje naznaniti, de sim se v nekim poprejšnjim pisanji motil, ker sim apostolskiga misijonarja in skofa v Abisinii, De Jakobis-a, med mertve pisal. Sedel je sicer v izstradavavnici, je silo veliko preterpel, bil je pa potem iz dežele izgnan, in še živi, kakor slišim, v Tigris-u.

Pred nekaj časom je semkaj prišel katolišk misijonar v silo revnim stanu, tudi iz Abisinije izgnan. Ni imel nič na sebi, razun srajce, kapico na glavi in pa zvezčik bukev na herbtu. V Abisinii mora tedaj katoliška vera, ki se je bila že ustanovila, zopet jenjati. Abusalama, tako se imenuje ondotni nadduhovnik, je bil v anglikanskim učilišu v Kairi zučen, in sovraži katoličane iz celiga serca, in jih preganja iz cele duše in iz vsih moči; vstopi se namreč za cesarja in zdaj tu, zdaj tam rog ali pa krempelj pomoli. Tudi anglikanski misijonar Dr. Krapf je iz Abisinije todi popotoval. V Hartumu ga je merzlica zgrabila, pa berž ko je zamogel na ladijo gugati, jo je potegnil, rekši, de nas miluje. Res je: malokrat kaj slabiga, de bi ne bilo kaj dobrega zraven; menim namreč, de tukaj smo pred drugoverskimi misijonarji pač zavarovani. Abisinskiga poslanca je naš paša pred malo časom z gerdo odpravil, ker abisinski cesar mohamedance v svoji deželi preganja, in zraven tega z očesam na Sudan meri. Sedaj ima vojsko z Galačani, in je sploh mož, ki ga žeja po vojnih djanjih.

Poslednjiga maliga serp. zjutraj, tedaj ravno v svojiga godu dan, so naš prečastiti gospod Provikar Knobleher z bele reke zdravi prišli. Tam gori je letas vse bolj veselo, kakor je bilo lansko leto. Gosp. Provikar so jih okoli 30 kerstili. Gospod Mozgan bi zamogel, kakor pravi, ves kikovski narod kerstiti; hoče pa poprej ljudstvo dobro podučiti. Nadalje boš razvidil iz priloženih naznanil gosp. Ueberbacher-ja in iz pričakovanih splošnih naznanil prečast. gospoda Dr. Knobleher-ja.

Don Giovanni Beltrame, iz naprave dobro znana gosp. Nikolaja Mazza-ta v Veroni, ki je bil tukaj, de bi se z gosp. Provikarjem dogovoril, ter si kraj (ob beli reki) poiskal in misijonsko napravo ustanovil, je bil v ta namen na višnjevo reko do Benisangol-a popotoval. Ravno čez 4 mesce se je zopet vernil, in je zgotovil kratek potopis, k katerimu sim mu jez 13 podob naredil, in zato mi je dovolil, de ga smem v svojo rabo obrniti. Berž ko mi bo mogoče, ga bom izdelal ter ti ga poslal. Gosp. Beltrame je včeraj 6. vel. serp. z gosp. Binder-jem popotoval v Evropo, ter misli prav kmal z več misijonarji se verniti, in po dogovoru že dokončanim, ob beli reki misijoniše napraviti.

Po Don Giovanni Beltrame-tu so gosp. Provikar dva zaboja s tiči itd. poslali na Dunaj, jez pa eniga do tebe (Dr. Mitterrutzner-ja), v katerim so tudi namestičeni tiči (ki jih je gosp. Ueberbacher z Gondokore poslal), štoklje peresa, sulice, pušice, toki itd. Vsi smo zdravi, kar je sicer tukaj redka reč.

Z Gondokore, 13. mal. travna 1855. (Daljne popisovanja, v lanski Danici začete.) Dva dni je, kar sim na svojim odmenjenim mestu. Dneve tihe žalosti in pobožnosti, sveti veliki teden, smo še na ladii obhajali. Klic aleluja nas je to leto na zgodnji danici k veselju častitljive velike noči povabil, in ravno ta dan nas je močna navihla z bliskanjem, treskanjem in ploho obiskala. Bolj ko se človek Gondokori bliža, lepši je okrajina. Ob obeh straneh bele reke se razproštera prelepa ravan, ki so nekaj pašniki, nekaj njive. Velike čede krav in ovac pase veseli pastir in prepeva zdaj ob času mlade trave svojo pesmico dirkolon-u, beli cvetlici, ki tukaj spomlad oznanuje, ktera nasledva za suhim ali vročim letnim časom, in se vjema z evropejsko zimo.

Burja nas je bila čisto zapustila, in brodarji so mogli ladijo dalje vleči in veslati. 11. maliga travna zagermi naša lombarda z barke in nam naznani, de je blizo že dolgo zaželeni konec. Popoldne nam pridejo naproti služabniki in dva dečka misijonske šole. Tudi par oslov so bili seboj pripeljali. Jest sim želel še ta večer svoj cil doseči, se usedem na živinče ter jezdarim v Gondokoro, spremljan po dveh služabnikih in fantičih. Peli smo verstama „Laudate Dominum“, ker med petjem in molitevjo sim želel stopiti na gondokorsko zemljo. Z Bogam, za Boga, pod Marijno obrambo. Ko misijoniše že dobro ugledamo, začnemo peti litanije Matere Božje. Komej de smo jih izpeli, se približa truma fantičev v svojim belim oblačilu z banderam, in pojo verstama: „Laudate Dominum“. Na to pozdravljanje od deleč smo odgovarjali z ravno tem pozdravom, in z Božjo hvalo so se sprejeli prihajavci in naprotniki. Veselje in miloba je napolnovala moje serce, ko sim ugledal te mladenčke, ter slišal iz ust teh malih in teh pervincev bariskiga naroda hvalo Božjo. Sej zato sim tako deleč prišel, de naj se tukaj v sercu Afrike serce in jezik z Božjo hvalo napolnuje. Ali mojimu razveseljenimu sercu je moje znotranje tudi pričalo, de ta mladost, moje veselje, bo tudi moj trud in delo in marsiktera skerb. Moje znotranje mi je pričalo, de bo gondokorska zemlja marsiktero potno kapljico za davek iskala, de me tukaj dnevi čakajo, ko mi bo treba trud in butaro življenja nositi; ali veselje je ta trenutek premagalo, sej mladost Boga hvalijoča me je obdajala. In ti fantki, černi kakor oglje, so prišliga tujca bele barve s toliko gorečnostjo sprejeli! Nič se niso bali, nič natolcovali, — pozdravljali so me kakor svojiga očeta in klicali: Baba, balikan baba Antoni, do doto, do apo? (to je: Oče, naš oče Anton! ali ti je dobro, si prišel?) Moje ime so bili že po našim brodnarskim lov-cu zvedili, kateri je bil zjutraj naprej tek. (Op. Ime „baba“ oče je tudi našimu Jožetu Kranjskimu bilo se znano, ko sim ga vprašal, kaj de pomeni, če ga ni le tako zadel, kakor slepa kura zerno. To bi bilo znamenje, de se beseda ob višnjevi in beli reki že nekaj strinja. Sicer se spomni iz svojiga jezika le še besede „pi lev“, to je: kalna voda; v beriskim je voda „po“, ako prav pomnim, kakor mi je Moga pravil. Te imena kažejo, kako so si tudi divji jeziki z našimi olikanimi v rodu n. pr. „pi“, „po“, greško: πι - πο, slovensko: pi-ti, Pivka, po-tok itd. To je nar lepši in nar zmagovitniši dokaz zoper napuhnjene modrijanuhe, ki bi radi sv. pismo overgli ter človeški rod ne od eniga

samiga človeškiga para, ampak od več začetnih ljudi izpeljali. Sram jih bodi! J.)

Zaporedama so me za desnico prijemali, jo kuševali in na čelo pritiskali. Po tem pozdravu se je truma fantov k misijonišu obrnila, ki je pred nami bilo. Neprenehama sim slisal hvalo Božjo, k čimur se vé de tudi jest nisim molčal. Z mladenčki v družbi, na oslu jezde, sim prišel v naše misijoniše Marije Device. Fantički me peljejo na ravnost pred altar Matere Božje v stanovanje, ktero služi za kapelo. Se vé, de altar je bil brez vse lepoticnosti, svetišče prazno, ker misijon je bil zapušen. Ali s stene je prijazno gledala naša pomočnica z Božjim detetam. Marija je bila tačas nar boljši misijonar, in bo nar gorski misijonar ostala. Z Bogam, za Boga, pod Marijno obrambo. Okrog altarja so poklekneli mladenčki. Pervikrat med njimi sim molil Gospodovo molitev in pozdravljenje angelovo do Marije. Po ti kratki pobožnosti smo sli iz kapele. Fantiči so v stanici, ali bolj prav reči, v kleti, obstopili mizo, ki je v sredi stala, odraseni zamurci in arabci pa drugi prostor. Zdaj nar manjši zapoje: „Laudate Dominum“ in drugi pojó za njim. In tako je šlo v celim krogu fantov. Vsaki po versti je zapel (naprej pel), in drugi za njim. Potem gremo na presto v dvorišu. Tukaj so fantiči svoje narodovne pesmi popevali. Zlasti radi pojó pesmico od mavrice (Božjiga stolca). To pesem spremljajo z rokami nakviško gibaje. Imenujejo pa mavrico lok Božjih rok. Druga pesem speva, kakor sim že rekel, cvetico „dirkolon“, solčni žarki imenovano. Lepa, bela, lihljasta cvetlica ima pri Barjanah pomen, kakor pri nas doma spomladanske vijolice. Kakor le-té oznanujejo spomlad, tako „dirkolon-ice“ Barjanam prihod dezja napovedujejo, čas nove setve, presne trave in noviga veseliga pastirškiga življenja, in vse to pesmica popeva. Tudi spomin Angelo Vinko-ta je v pesmici ohranjen, in njih vdanost do Abuna Solimana (g. Provikarja) je v drugi pesmi popisana. Tako je pretekel prvi večer v Gondokori. Hotli so fantiči to noč čuti, ter Abuna Solimana čukati; bilo je pa z ladije naznanjeno, de še le naslednji dan pridejo in mladina je bila domu spušena.

Ogled po Slovenskim.

Iz Ljubljane. Drobčinic za leto 1856 je že polovica natanjenih, konec mesca bo natis dognan. Imele bodo spise več kot 20 pisavcov; na čelu bo podoba svetiga Martina. Opomnimo torej naprej častite bravece na letanji tečaj drobčinic.

Iz Gorice 7. pros. — Sveti Križ, blizo Ajdovšine, kterimu sploh tudi ipavski Križ pravijo, je na prijetnim griču proti jugu, ko ljuba Danica v Gorico derčiš, ima faro in kapucinarski samostan. Dvakrat v letu je kapucinarska cerkev jako obiskovana, na porejunkulo in o božiči. Zakaj ljudje o porejunkuli v frančiškanske in kapucinarske cerkve obilno romajo, je že tako znano, ne pa, zakaj se kapucinarska cerkev v sv. Križu o božičnih praznikih tako močno obiskuje. Vzrok je ta. 40 ur je presv. rešnje telo v kapucinarski cerkvi k očitnemu počesovanju izpostavljeno, pri kateri pobožnosti zamore sleherni popolnoma odpustek zadobiti, kteri v treh dneh zakramenta sv. pokore in presv. rešnjiga telesa vredno prejme ino cerkev, kjer je ono izpostavljeno, obišče in počasti. Sto let je ravno vlani minulo, kar se že pobožnost tamkej obhaja, ino v 100 letih so se je ljudje že tako privadili, de od bližnjih in daljnih krajev tje romajo. Ne le bližnji sosedge iz goriske, ampak tudi iz ljubljanske in terzanske škofije tje do-

hajajo, se sv. odpustkov vdeleževat. Duhovnim potrebam romarjev vatreči, očetje kapucinarji več duhovnov povabijo, kteri vsi pridno spovedujejo in nekteri tudi pridigujejo. Začne se to opravilo na sv. dan popoldne in konča se v nedolžnih otročičev dan zvečer. Sedem pridig je vselej. Preteklo leto so jih imeli: gosp. Leskovic, fajmoštrov pomočnik v sv. Križu 2, gosp. Čivk, kaplan v Černici 1, gosp. Vertovec, ajdovski lokalist 1, in frančiškan O. Mansvet 3. Ne bom govoril, koliko so si prizadjali gg. pridigarji, poslušavcam na serce govoriti, le toliko rečem, de se trud spleča pazljivim poslušavcam govoriti, in gotovo bo vsaki pridigar poterdil, de dvakrat raji pridiguje, ako ima nagnječeno cerkev uka željnih poslušavcov, kar smo tukej vse 3 dni vidili. Ko je v cerkvi glava pri glavi in pridigar na leci, se mu serce širi, in beseda tako rekoč sama od sebe na jezik pride. Skoz vse 3 dni se je od rana do terde noči spovedovalo ino nad dva tavezent jih je bilo obhajanih. Bog daj, de bi to sv. opravilo spovednikom in spovedencam v večno žicljenje hasnilo in se še večkrat povernilo Boga v čast in vernim dušicam v pomoč, kterim se tudi ti odpustki smejo v prid obrniti. O. Sotesčan.

Razgled po keršanskim svetu.

Iz Dunaja. Sliši se, de bodo nekaj novih škofij v avstrijskih deželah napravili, in za pričujoče novo razdeljenje naredili.

* Kardinalski klobuk je bil dunajskemu vikšimu škofu 2. t. m. tako le zročen: Po sv. maši v cesarski kapeli je imel papežev poslanec nagovor do svitliga cesarja, potem se je zvolivno pišmo bralo. Vikši škof naprej stopijo in njih veličanstvo jim kardinalski klobuk na glavo posade. potlej so pa zahvalno pesem zapeli. Kardinal pa se k koncu cesarju gredó zahvalit. Pričujoči so bili: Kardinal Švarcenberg, olomovski vikši škof in škof iz Linca.

Iz Ogerskiga. Silo veselo novico piše „Kat. list“, de je namreč vsa izgar-ska občina s svojim pastirjem v krušovski županiji iz greške nezedinjene v katoliško cerkev prestopila. — Bog daj tovaršem ss. Cirila in Metoda veliko taciš veselih novic!

Rim. Sveti oče so podelili véliki križ Pijeviga reda avstrijskim ministram: grofu Buol-Schauenstein-u, baronu Bach-u in grofu Thun-Hohenstein-u, — Kristusov red pa vitezu Salvotti-tu.

Turško. Pri turškim dvoru se mende veliko kremlja zastran neke prošnje več protestanskih vlad, de naj bi turška vlada novo postavila, po kteri bi smeli turki brez kazni k keršanstvu prestopovati. Ali težko bo kaj zdalo vse prizadevanje, ker taka postava bi bila naravnost „koranu“ (njih s. pišmu) nasproti, in ako bi jo vlada dala, bi turki vpili, de je izdajavka nad njih nar večimi sve-toatmi. Mohamedansko pravilo se namreč tako le glasi: „Muzelman (turk), kteri se od svojiga rojstva sem k izlamu (turški veri) šteje, in od njega odpade, je kriv smerti, in vsakdo ga sme umoriti“. Torej je rekel neki turk z globoko resnobo: „Rajši išite, de naj svojo lastno smertno sodbo podpisemo, kakor tako preklínovanje Alla-ha“. — V taciš okolišinah se vidi, koliko de je od turško zaterjenosti upati, dokler Bog s prav posebnim orožjem ali s čudežem svoje gnade tega jekleniga sovražnika keršanskiga imena ne razdene.

Premembe duhovšine.

V ljubljanski škofii: Gospod Anton Golc, kaplan v pokoji, so 3. prosenca v 45. letu svoje starosti za mrtvudam umerli. Naj v miru počivajo!